

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **J., s. r. o., Z.**, IČO: X., zastúpeným JUDr. C.S., advokátom so sídlom ul. F.Č., v konaní **o návrhu na výmaz zapísanej osoby z obchodného registra** v Oddieli: Sro, Vložka číslo: 3297/L, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 26Nsre/1/2012, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 3. apríla 2012 sp. zn. 13Cob/30/2012, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa **z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zo dňa 3. apríla 2012, sp. zn. 13Cob/30/2012 potvrdil uznesenie Okresného súdu Žilina, č. k. 26Nsre/1/2012-77 zo dňa 4. januára 2012 a zároveň pripustil podanie dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline.

Okresný súd námietky navrhovateľa podané proti odmietnutiu vykonania zápisu zamietol. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na zápis, podaným dňa 5. decembra 2011 domáhal vykonania zmeny zapísaných údajov. Vyšší súdny úradník podľa ust. § 8 ods. 3 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 530/2003 Z. z.“) odmietol vykonať výmaz z obchodného registra. O odmietnutí vykonania výmazu bol navrhovateľ podľa ust. § 8 ods. 4 zákona č. 530/2003 Z. z. upovedomený oznámením zo dňa 7. decembra 2011. Dňa 23. decembra 2011 podal navrhovateľ proti odmietnutiu vykonania zápisu námietky. Okresný súd

po preskúmaní námietok, za aplikácie ust. § 200b ods. 2 O. s. p., v rozsahu danom podľa § 6 a § 7 zákona č. 530/2003 Z. z., námietky zamietol. Okresný súd sa vyjadril k zásadnej otázke, či v prípade, keď je navrhovateľ nemajetný, mohol rozhodnúť o svojom zrušení bez likvidácie a bez právneho nástupcu. Okresný súd uviedol, že takýto postup nie je možný z dôvodu, keď ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka nie je možné vykladať izolovane, bez prihliadnutia na súvisiacu právnu úpravu pri zrušení a likvidácii obchodnej spoločnosti, ktorá je uvedená v nasledujúcich ustanoveniach § 68 Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník upravuje výnimky, pri ktorých pri zrušení obchodnej spoločnosti sa nevyžaduje likvidácia, napriek tomu, že imanie neprechádza na právneho nástupcu. Jedným z okruhov výnimiek sú rozhodnutia konkurzných súdov, ak bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku alebo ak bol konkurz zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nestačí na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty, alebo ak bolo konkurzné konanie zastavené pre nedostatok majetku, alebo ak bol konkurz zrušený pre nedostatok majetku, alebo ak po ukončení konkurzného konania nezostane spoločnosti žiaden majetok. V týchto druhoch konkurzných rozhodnutí sa pri zrušení obchodnej spoločnosti nevyžaduje ich likvidácia. Ustanovenie § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka vo vzťahu ku konkurzným rozhodnutiam je teda všeobecnou úpravou, na ktorú nadväzuje ustanovenie § 68 ods. 3 písm. d) a § 68 ods. 4 Obchodného zákonníka.

Okresný súd uviedol, že ďalším okruhom výnimiek, kedy sa nevyžaduje pri zrušení spoločnosti jej likvidácia je prípad, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. Na túto výnimku nadväzuje ust. § 68 ods. 8, 9 Obchodného zákonníka, t. j. v tých prípadoch, kedy o zrušení spoločnosti rozhoduje súd z dôvodov uvedených v § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka alebo z iných dôvodov, uvedených v Obchodnom zákonníku. V týchto konaniach má súd povinnosť skúmať majetok obchodnej spoločnosti, či postačí aspoň na náhradu odmeny a výdavkov za výkon funkcie likvidátora. Pokiaľ súd v tomto konaní o zrušení obchodnej spoločnosti zistí, že spoločnosť nemá dostatok majetku, rozhodne o zrušení spoločnosti bez likvidácie a bez právneho nástupcu. Systematicky preto ust. § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka nadväzuje na ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka a len v súdnych konaniach o zrušení obchodnej spoločnosti prichádza do úvahy výnimka zrušenia spoločnosti bez likvidácie z dôvodu jej nemajetnosti a bez právneho nástupcu. Okresný súd vyslovil názor, že ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, kedy toto ustanovenie nevyžaduje pri zrušení spoločnosti likvidáciu z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok, a nevyžaduje prechod imania na právneho nástupcu, priamo súvisí, a to výhradne s ust. § 68

ods. 9 Obchodného zákonníka, t. j. v prípade, kedy súd rozhodne o zrušení spoločnosti a na základe vykonaného dokazovania dospeje k záveru o nemajetnosti zapísanej spoločnosti v obchodnom registri. Tomuto záveru zodpovedá aj konštrukcia § 28 vyhlášky č. 25/2004 Z. z., ktoré ustanovenie upravuje okruh prikladaných príloh k návrhu na výmaz spoločnosti z obchodného registra. Toto ustanovenie jednoznačne rozlišuje okruh príloh pri dobrovoľnom výmaze z obchodného registra na základe návrhu len vo vzťahu k zrušeniu spoločnosti s právnym nástupcom a len vo vzťahu k zrušeniu spoločnosti a jej výmazu z obchodného registra po skončení likvidácie. Právna úprava a konštrukcia ust. § 68 Obchodného zákonníka je založená na výnimkách, kedy Obchodný zákonník nevyžaduje pri zrušení spoločnosti prechod imania na právneho nástupcu ani jej likvidáciu, pričom táto právna úprava predpokladá predchádzajúci judikovaný záver súdu o nemajetnosti spoločnosti na základe predchádzajúceho vykonaného súdneho dokazovania, a to či už prostredníctvom rozhodnutí konkurzných súdov uvedených v § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, kedy jednoznačne zo zákona táto výnimka vyplýva alebo pri rozhodnutí súdu o zrušení obchodnej spoločnosti postupom podľa § 68 ods. 6, 7, 8 a 9 Obchodného zákonníka. V prípade rozhodnutia konkurzných súdov, uvedených v § 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, ako aj v prípade rozhodnutia súdu o zrušení spoločnosti bez likvidácie z dôvodu jej nemajetnosti, je následne obchodná spoločnosť ex offio vymazaná z obchodného registra podľa kogentného ust. § 68 ods. 4 a 9 Obchodného zákonníka a § 8a zákona č. 530/2003 Z. z. Dôvodom tohto zjednodušeného postupu bez podania návrhu zapísanej spoločnosti na jej výmaz z obchodného registra a bez akýchkoľvek príloh je práve predchádzajúce súdne konanie, ktorého výsledkom je záver o nemajetnosti obchodnej spoločnosti. Takýto postup pri výmaze z obchodného registra však nie je umožnený a zákon ho ani nepredpokladá, v prípade, ak by došlo k zrušeniu spoločnosti rozhodnutím príslušného orgánu samotnej spoločnosti z dôvodu jej nemajetnosti, t. j. bez likvidácie a bez právneho nástupcu. Ak spoločnosť samotná dobrovoľne podáva návrh na svoj výmaz z obchodného registra, môže tak urobiť iba na tlačive č. 19 podľa vyhlášky č. 25/2004 Z. z. a potom je jej povinnosťou predložiť tie prílohy, ktoré sú vymenované v § 28 vyhlášky č. 25/2004 Z. z. a rozlíšené podľa toho, či sa jedná o zrušenie spoločnosti s právnym nástupcom na základe zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia, alebo je povinnosťou zapísanej spoločnosti predložiť tie prílohy, ktoré sú uvedené v § 28 ods. 4 vyhlášky č. 25/2004 Z. z., t. j. v prípade, keď dôjde k rozhodnutiu spoločnosti o jej zrušení s likvidáciou.

Okresný súd ďalej poukázal na skutočnosť, že v zmysle ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka v znení účinnom od 1. januára 2008 je jednoznačne, a to kogentným spôsobom vymedzený spôsob zrušenia obchodnej spoločnosti, kde podľa znenia Obchodného zákonníka v znení účinnom od 1. januára 2008 spoločnosť svojim orgánom môže prijať rozhodnutie o zrušení, avšak iba za predpokladu, ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou alebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom. Rozhodnutie príslušného orgánu spoločnosti o zrušení bez likvidácie a bez právneho nástupcu ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka s účinnosťou od 1. januára 2008 jednoznačne vylučuje a takýto spôsob zrušenia spoločnosti Obchodný zákonník v zmysle citovaného ustanovenia neumožňuje. Okresný súd uviedol, že celá koncepcia zákonnej úpravy v Obchodnom zákonníku a v zákone o obchodnom registri č. 530/2003 Z. z. vo vzájomných súvislostiach je nastavená tak, že nie je možné zrušenie spoločnosti rozhodnutím spoločníkov bez likvidácie a bez právneho nástupcu. Na prípady uvedené v § 68 ods. 4 Obchodného zákonníka nadväzuje procesné ustanovenie v zákone č. 530/2003 Z. z. v ust. § 8a, ktorý obsahuje procesný príkaz registrovému súdu na výmaz spoločnosti z obchodného registra. V ust. § 8a zákona č. 530/2003 Z. z. ide však o prípady, keď k zrušeniu spoločnosti dochádza v dôsledku rozhodnutia súdu a nie spoločníkov, či už priamo v podobe uznesenia o zrušení spoločnosti bez likvidácie alebo v podobe rozhodnutí, ktoré ex lege vyvolávajú zrušenie spoločnosti, napr. uznesenia súdu o zrušení konkurzu po splnení rozvrhového uznesenia (§ 68 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). Na možnosť zrušenia spoločnosti bez likvidácie nenadväzuje v zákone o obchodnom registri žiadne ustanovenie, čo má logiku v tom zmysle, že zrušenie spoločnosti bez likvidácie je možné len s právnym nástupcom (pre prípad zrušenia spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom potom nadväzuje právna úprava obsiahnutá v § 28 ods. 3 vyhlášky č. 25/2004 Z. z.).

Okresný súd skonštatoval, že koncepcia právnej úpravy výmazu obchodnej spoločnosti zrušenej bez likvidácie a bez právneho nástupcu je postavená na existencii predchádzajúceho súdneho rozhodnutia, v ktorom dôjde v rámci dokazovania k zisteniu nemajetnosti spoločnosti alebo k procesu postupnej likvidácie majetku spoločnosti v konkurznom konaní. Zrušenie spoločnosti rozhodnutím samotnej spoločnosti bez likvidácie a právneho nástupcu by odporovalo tejto koncepcii, keďže by chýbalo judikatórne konštatovanie nemajetnosti spoločnosti. Hoci v konaní o zosúladenie skutočného stavu so stavom zapísaným v obchodnom registri môže súd vykonávať dokazovanie vzhľadom na to, že v tomto konaní môže súd rozhodnúť o zápise alebo výmaze údajov

iba deklaratórneho charakteru, nemôže v tomto konaní rozhodnúť o výmaze spoločnosti, keďže ide o zápis s konštitutívnymi účinkami. Okresný súd mal za to, že pokusy o výmaz spoločnosti z obchodného registra po jej zrušení spoločníkmi bez likvidácie a bez právneho nástupcu je obchádzaním zákona, pokiaľ ide o povinnosť v stanovených prípadoch podať návrh na vyhlásenie konkurzu, či povinnosť vykonať likvidáciu spoločnosti. Na základe záverov a úvah okresný súd námietky v zmysle ust. § 200b ods. 6 O. s. p. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Nesúhlasil s názorom okresného súdu, ktorý vychádza z koncepcie výnimiek. Navrhovateľ bol zrušený na základe rozhodnutia valného zhromaždenia, a to v súlade s § 68 ods. 2 druhá veta v spojení s § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka. Aj v zmysle ust. § 125 ods. 1 písm. i) Obchodného zákonníka, valné zhromaždenie je oprávnené rozhodovať o zrušení spoločnosti, pričom podľa § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka v takomto prípade sa spoločnosť zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté. Navrhovateľ poukázal na ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, z ktorej vyplýva, že likvidácia sa nevyžaduje, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. Na základe tohto zákonného ustanovenia spoločnosť môže kedykoľvek prijať rozhodnutie, že sa zrušuje. Pokiaľ spoločnosť nemá majetok, zruší sa bez likvidácie. Zákon č. 530/2003 Z. z. okrem ust. § 8a nemá osobitné ustanovenia, ktorými by sa upravoval výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra. Zákon č. 530/2003 Z. z. vo svojom splnomocňovacom ust. § 14 ods. 1 uvádza, že vzory tlačív na podávanie návrhu na zápis v listinnej podobe a zoznam listín, ktoré treba k návrhu na zápis priložiť, a to bez ohľadu na jeho podobu, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Vyhláška č. 25/2004 Z. z. okrem vydania vzorov príslušných tlačív ustanovuje obligatórne náležitosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie návrhov osôb zapisovaných do obchodného registra. Obligatórne náležitosti návrhu na výmaz stanovuje vyhláška v ust. § 28. Pre výmaz právnickej osoby v danom prípade spoločnosti s ručením obmedzeným vyhláška č. 25/2004 Z. z. vyžaduje vo forme príloh len rozhodnutie spoločníkov alebo príslušného orgánu zapísanej osoby. Tým, že sú splnené len formálne náležitosti návrhu a skutočnosť, že návrh na výmaz obsahuje vyhláškou požadovanú prílohu - rozhodnutie valného zhromaždenia, sú naplnené všetky právne predpoklady, aby registrový súd výmaz akceptoval. Registrový súd nemá žiadne zákonné oprávnenie vyžadovať, aby spoločnosť vykonala likvidáciu, ak nemá žiaden majetok. Registrový súd by mal vykonať výmaz navrhovateľa, keďže tomuto výmazu predchádzalo zákonu zodpovedajúce zrušenie

spoločnosti v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka. Navrhovateľ poukázal, že ani po vykonanej novelizácii právnej úpravy ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka od 1. januára 2008 nemožno prijať záver, že spoločnosť svojim orgánom môže prijať rozhodnutie o zrušení len za predpokladu, že sa zruší s likvidáciou alebo bez likvidácie s právnym nástupcom. V tomto smere nebol zmenený § 68 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý explicitne stanovuje, že likvidácia sa nevyžaduje, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. Uvedený názor je prezentovaný JUDr. Milanom Ďuricom v publikácii Obchodný zákonník - komentár 2. Aktualizované vydanie, Mária Patakyová a kolektív, C. H. Beck, 2008 str. 203. Navrhovateľ ďalej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 20. novembra 2007 v konaní pod sp. zn. 13Cob/415/2007, v ktorom sa rovnako navrhovateľ domáhal výmazu z obchodného registra na základe rozhodnutia spoločnosti o zrušení spoločnosti bez likvidácie a krajský súd v tomto rozhodnutí okrem iného uviedol, že v zmysle ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka sa nevyžaduje likvidácia, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. O takto podanom návrhu, poukázal krajský súd, je potrebné, aby prebehlo súdne konanie, keďže takúto možnosť zániku spoločnosti výmazom z obchodného registra bez likvidácie dáva samotné zákonné ustanovenie za podmienky, že spoločnosť preukáže, že nemá žiaden majetok. V danom podanom návrhu navrhovateľ doložil aj listiny preukazujúce, že spoločnosť nemá žiaden majetok. Je nelogické a v rozpore so zákonnou úpravou vyžadovať, aby spoločnosť vykonala likvidáciu, keď nemá žiaden majetok. Navrhovateľ žiadal napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, resp. zmeniť tak, že námietkam navrhovateľa proti odmietnutiu vykonania výmazu bude vyhovené.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vo výroku vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p., s pripustením dovolania podľa ust. § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., keďže ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to v celom rozsahu.

Ako uviedol odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, základná otázka, ktorá bola riešená v konaní pred okresným súdom v súvislosti s podaným návrhom na výmaz obchodnej spoločnosti - navrhovateľa J., s. r. o., so sídlom X., IČO: X. z obchodného registra, spočívala v tom, či boli splnené zákonné podmienky k tomu, aby mohol byť navrhovateľ ako obchodná spoločnosť vymazaná z obchodného registra v zmysle rozhodnutia

orgánu tejto spoločnosti, a to valného zhromaždenia zo dňa 28. októbra 2011, na ktorom spoločníci zrušili spoločnosť J., s. r. o. bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok.

Odvolačí súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že okresný súd poukázal na vzájomnú väzbu a výklad jednotlivých odsekových ust. § 68 Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v spojení s vyhláškou č. 25/2004 Z. z. a skonštatoval, že ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka nemožno vykladať izolovane, bez prihliadnutia na súvisiacu právnu úpravu v ďalších odsekových ustanoveniach, ako aj v spojení s uvedenými právnymi predpismi, výsledkom ktorého vzájomného posúdenia bol záver okresného súdu, že konanie o výmaz spoločnosti z obchodného registra v zmysle podaného návrhu na výmaz môže prebehnúť len v prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou alebo zrušenia spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom. Za situácie rozhodnutia spoločnosti orgánom na to oprávneným o jej zrušení bez likvidácie a bez právneho nástupcu sa ku konaniu o výmaz spoločnosti v takomto prípade vyžaduje predchádzajúci judikovaný záver súdu o nemajetnosti spoločnosti, na základe predchádzajúceho vykonaného súdneho dokazovania, postupom podľa ust. § 68 ods. 6, 7, 8 a 9 Obchodného zákonníka, pri rozhodnutí súdu o zrušení obchodnej spoločnosti. Ďalej okresný súd uviedol, že systematicky preto ustanovenie § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka nadväzuje na ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka a len v súdnych konaniach o zrušení obchodnej spoločnosti prichádza do úvahy výnimka zrušenia spoločnosti bez likvidácie, z dôvodu jej nemajetnosti a bez právneho nástupcu. V konečnom dôsledku prvostupňový súd vyslovil názor, že ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, kedy toto ustanovenie nevyžaduje pri zrušení spoločnosti likvidáciu z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok a nevyžaduje prechod imania na právneho nástupcu, priamo súvisí, a to výhradne ust. § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka, t. z. v prípadoch, kedy súd a nie spoločníci spoločnosti rozhoduje o zrušení spoločnosti a na základe vykonaného dokazovania dospeje k záveru o nemajetnosti zapísanej spoločnosti v obchodnom registri. V súvislosti s vyššie vysloveným názorom okresného súdu krajský súd poukázal na citácie zákonných ustanovení § 68 ods. 1, 2 a 3 písm. b) Obchodného zákonníka a ust. § 8a ods. 1 písm. c) zákona č. 530/2003 Z. z.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uvádza, že spoločníci, resp. príslušný orgán spoločnosti môže rozhodnúť o zrušení spoločnosti a tak ako založenie, aj zrušenie spoločnosti je v dispozícii spoločníkov, resp. príslušných orgánov spoločnosti. Spoločníci, resp. príslušný orgán spoločnosti môže však rozhodnúť o zrušení spoločnosti s likvidáciou alebo bez likvidácie, iba ak súčasne rozhodnú o zlúčení, splynutí, alebo rozdelení spoločnosti. Takýto názor krajského súdu vyplýva aj z ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka. V prípade dobrovoľného zrušenia spoločnosti bez právneho nástupcu musí spoločnosť vždy vykonať likvidáciu, preto v zmysle ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka, vzájomného výkladu s ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka, v spojení s ust. § 68 Obchodného zákonníka spoločnosť môže rozhodnúť len o tom, že sa zrušuje bez likvidácie s právnym nástupcom alebo že sa zrušuje s likvidáciou, ak imanie neprechádza na právneho nástupcu tak, ako to skonštatoval okresný súd. V iných prípadoch ako v uvedených, súd nemôže na návrh spoločnosti titulom rozhodnutia spoločnosti o jej zrušení bez likvidácie a bez právneho nástupcu vykonať výmaz spoločnosti z obchodného registra, keďže o takomto stave nemajetnosti spoločnosti nebolo vydané žiadne právoplatné súdne rozhodnutie, na základe ktorého by bol výmaz spoločnosti z obchodného registra možný. V súvislosti s vykonaným právnym zhodnotením krajským súdom sa poukázalo na ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka, v ktorom bola úprava v doplnení, a to v časti „...,ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou alebo o zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom“, ktoré spôsoby zrušenia sa viažu na rozhodnutie spoločníkov alebo orgánu spoločnosti. Spôsob zrušenia spoločnosti bez likvidácie a bez právneho nástupcu patrí tak do dispozície súdu, čo znamená, že pri zrušení spoločnosti bez likvidácie pre nemajetnosť sa vyžaduje judikovaný záver súdu o tom, že spoločnosť nemá žiaden majetok. Krajský súd súčasne dodal, že v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p.

Krajský súd uviedol, že pokiaľ sa odchýlil od doterajšej rozhodovacej činnosti, tak je to postup vyvolaný potrebou zjednotenia súdneho rozhodovania v registrovom konaní v prípadoch, ak sama spoločnosť pristúpi k rozhodnutiu o jej zrušení bez likvidácie z titulu, že nemá žiaden majetok a následne pre túto skutočnosť podá na súd návrh na výmaz z obchodného registra. Niektoré registrové súdy na základe samotného rozhodnutia spoločnosti o jej zrušení bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok, vykonajú výmaz takejto spoločnosti z obchodného registra, príkladmo ako v prípade uznesenia Okresného súdu Bratislava I pod sp. zn. 32Exre/255/2007, s. r. o. 25630/B zo dňa

27. novembra 2007, vzťahujúceho sa k obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., so sídlom D.B., IČO: X., zapísaná v Oddieli: Sro, Vložka č. X..

Krajský súd podľa ust. § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p. proti svojmu potvrdzujúcemu rozhodnutiu pripustil dovolanie, keďže mal za to, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Okresným súdom a následne z titulu vyvolaného odvolacieho konania krajským súdom vyslovený právny názor nebol do tohto času riešený Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako dovolacím súdom a súčasne právny názor uvedený v odôvodnení bude mať dopad na viaceré spoločnosti v súvislosti s ich rozhodnutím o zrušení bez likvidácie, pretože spoločnosť nemá žiaden majetok a následne podaným návrhom na výmaz takejto spoločnosti z obchodného registra práve pre túto skutočnosť o zrušení bez likvidácie z titulu nemajetnosti. Súčasne nie je jednotný prístup, resp. spôsob riešenia tejto právnej otázky, keďže niektoré konajúce registrové súdy na základe rozhodnutia spoločnosti o jej zrušení bez likvidácie, ak nie je žiaden majetok, podľa ust. § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka uskutočnia výmaz takejto spoločnosti z obchodného registra, zatiaľ čo aj v predmetnom súdnom rozhodnutí bol prijatý právny názor, že postup zrušenia spoločnosti bez likvidácie z dôvodu, že spoločnosť nemá žiaden majetok, s následne podaným návrhom na výmaz takejto spoločnosti, nie je možný bez súdneho rozhodnutia, t. zn. že tento spôsob zrušenia spoločnosti podporne aj podľa znenia ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka spoločnosťou nie je možný.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 13Cob/30/2012 zo dňa 3. apríla 2012 podal navrhovateľ dovolanie z dôvodov uvedených v ust. § 241 ods. 2 písm. a), c/ O. s. p. a navrhol, aby dovolací súd predmetné rozhodnutie v zmysle ust. § 243b O. s. p. zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Navrhovateľ v dovolaní uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu, považuje ho za nesprávne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci s tým, že postupom súdov bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že spoločnosť J., s. r. o. bola zrušená na základe rozhodnutia valného zhromaždenia v súlade s § 68 ods. 2 druhá veta v spojení s ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka. V ustanovení § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka je uvedených šesť alternatív, kedy pri splnení ktorejkoľvek z nich môže dôjsť

k zrušeniu obchodnej spoločnosti bez potreby vykonania jej likvidácie. Poukázal na ust. § 125 ods. 1 písm. i) Obchodného zákonníka, podľa ktorého najvyšší orgán spoločnosti s ručením obmedzeným, t. j. valné zhromaždenie, je oprávnené rozhodovať o zrušení spoločnosti, pričom podľa § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka v takomto prípade sa spoločnosť zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté.

Podľa názoru navrhovateľa môže spoločnosť kedykoľvek prijať rozhodnutie, že sa zrušuje. Pokiaľ spoločnosť nemá majetok, zrušuje sa bez likvidácie. Logickou úvahou totiž nie je možné dospieť k inému názoru, že nie je možné vykonať likvidáciu majetku, ak spoločnosť žiaden majetok nemá, nakoľko likvidácia znamená speňaženie majetku zrušenej spoločnosti a uspokojenie pohľadávok veriteľov zo získaného výťažku. Samotný výmaz spoločnosti sa vykonáva postupom, ktorý je upravený v zákone o obchodnom registri. Zákon o obchodnom registri okrem ustanovení § 8a nemá osobitné ustanovenia, ktorými by sa upravoval výmaz obchodných spoločností z obchodného registra. Zákon o obchodnom registri vo svojom splnomocňovacom ustanovení § 14 ods. 1 uvádza, že vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis v listinnej podobe a zoznam listín, ktoré treba k návrhu na zápis priložiť, a to bez ohľadu na jeho podobu, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Predmetná vyhláška č. 25/2004 Z. z. okrem vydania vzorov príslušných tlačív ustanovuje aj obligatórne náležitosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie návrhov (prvozápis, zmeny, výmaz) osôb zapísovaných do obchodného registra, tieto stanovuje vyhláška v ust. § 28. Pre výmaz právnickej osoby v danom prípade spoločnosti s ručením obmedzeným vyžaduje vyhláška vo forme príloh len rozhodnutie spoločníkov alebo príslušného orgánu zapísanej osoby. Tým, že sú splnené formálne náležitosti návrhu a skutočnosťou, že návrh na výmaz obsahuje vyhláškou požadovanú prílohu - rozhodnutie valného zhromaždenia, sú naplnené všetky právne predpoklady, aby registrový súd výmaz akceptoval. Podľa názoru navrhovateľa, registrový súd nemá žiadne zákonné oprávnenie vyžadovať, aby spoločnosť vykonala likvidáciu, ak nemá žiaden majetok. Skutočnosť, že právny predpis nižšej právnej sily (vyhláška č. 25/2004 Z. z.) neustanovuje, aké dokumenty je navrhovateľ povinný v danom prípade k návrhu na výmaz spoločnosti doložiť, nemôže byť na ujmu navrhovateľa a registrový súd mal podľa názoru navrhovateľa vykonať jeho výmaz, nakoľko výmazu predchádzalo zákonu zodpovedajúce zrušenie spoločnosti v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka.

Prvostupňový súd v zamietavom rozhodnutí uviedol, že ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka bolo od 1. januára 2008 zmenené, avšak navrhovateľ nemôže súhlasiť s názorom prvostupňového súdu, že v zmysle tejto zmeny ust. § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka od 1. januára 2008 došlo ku jednoznačnému a kogentnému vymedzeniu spôsobu zrušenia obchodnej spoločnosti, kde spoločnosť svojim orgánom môže prijať rozhodnutie o zrušení len za predpokladu, že sa zrušuje s likvidáciou alebo bez likvidácie s právnym nástupcom. Navrhovateľ s týmto názorom nesúhlasí, pretože ani po vykonanej novelizácii právna úprava tomu nezodpovedá. V tomto smere nebol zmenený § 68 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý explicitne stanovuje, že likvidácia sa nevyžaduje, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. Uvedený názor je prezentovaný Doc. JUDr. Milanom Ďuricom, PhD. v publikácii Obchodný zákonník - Komentár 2. Aktualizované vydanie, Mária Patakyová a kolektív, C. H. Beck, 2008 na str. 203.

Navrhovateľ je toho názoru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s princípom právnej istoty ako jedného zo základných atribútov právneho štátu a že postupom odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko samotný Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13Cob/415/2007, v ktorom sa navrhovateľ taktiež domáhal výmazu z Obchodného registra na základe rozhodnutia spoločnosti o zrušení spoločnosti bez likvidácie, vo svojom rozhodnutí zo dňa 20. novembra 2007 konštatoval, že registrové konanie je, i keď osobitným, ale súdnym konaním a že nemožno navrhovateľovi uprieť jeho právo na súdnu ochranu. Krajský súd v Žiline v citovanom rozhodnutí na str. 4 okrem iného uviedol, že: „Navrhovateľ sa domáha konania o výmaz zapísanej osoby z obchodného registra z dôvodu zrušenia spoločnosti bez likvidácie, ktorá sa s odkazom na citované ustanovenie § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka nevyžaduje, ak spoločnosť nemá žiaden majetok. O takto podanom návrhu je potrebné, aby prebehlo súdne konanie, keďže takúto možnosť zániku spoločnosti výmazom z obchodného registra bez likvidácie dáva samotné vyššie citované zákonné ustanovenie, samozrejme za podmienky, že navrhovateľ preukáže, že nemá žiaden majetok. Je na navrhovateľovi, aby preukázal splnenie tejto zákonnej hmotno-právnej podmienky.“

Navrhovateľ v dovolaní uviedol, že nad rámec zákonného ustanovenia k svojmu návrhu na výmaz spoločnosti z obchodného registra pripojil aj listiny preukazujúce, že spoločnosť nemá žiaden majetok. Je nelogické a v rozpore so zákonnou úpravou vyžadovať, aby spoločnosť vykonala likvidáciu, keď spoločnosť nemá žiaden majetok,

nakoľko likvidácia znamená speňaženie majetku spoločnosti a uspokojenie pohľadávok veriteľov zo získaného výťažku.

Na základe uvedených skutočností je navrhovateľ toho názoru, že rozhodnutia odvolacieho a prvostupňového súdu sú nesprávne, a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutia v zmysle ust. § 243b ods. 2 a ods. 3 O. s. p. zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), pričom jeho prípustnosť je daná podľa ust. § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., pristúpil k vecnému prejednaní dovolania bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) a dospel k názoru, že dovolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Navrhovateľ - dovolateľ v dovolaní namieta, že spoločnosť J., s. r. o. bola zrušená na základe rozhodnutia valného zhromaždenia v súlade s ust. § 68 ods. 2 druhá veta v spojení s ust. § 68 ods. 3 písm. b/ Obchodného zákonníka.

Všeobecnú úpravu zrušenia a zániku právnických osôb upravuje Občiansky zákonník, a to v ustanovení § 20a, podľa ktorého právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak. Pred zánikom právnickej osoby sa vyžaduje jej likvidácia, pokiaľ celé jej imanie nenadobúda právny nástupca alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

Spoločnosť J. je spoločnosťou s ručením obmedzeným. Najvyšším orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je valné zhromaždenie. Do jeho kompetencie medzi iným patrí podľa § 125 ods. 1 písm. i) Obchodného zákonníka rozhodovanie o zrušení spoločnosti alebo o zmene právnej formy, ak to spoločenská zmluva pripúšťa. Teda o zrušení spoločnosti alebo o zmene jej právnej formy môžu rozhodovať podľa spoločenskej zmluvy všetci spoločníci, alebo ak spoločenská zmluva obsahuje úpravu, podľa ktorej o zrušení spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie, tak o zrušení spoločnosti rozhoduje valné zhromaždenie, ktoré taktiež rozhoduje o vstupe spoločnosti do likvidácie a o ustanovení likvidátora. Ide o dobrovoľné zrušenie spoločnosti bez likvidácie formou zlúčenia, splnutia alebo rozdelenia pre všetky právne formy obchodných spoločností a družstvo, pričom všeobecné spoločné princípy dobrovoľného zrušenia spoločnosti bez likvidácie upravuje ust. § 69

a § 69a Obchodného zákonníka. Pre spoločnosť s ručením obmedzeným je dobrovoľné zrušenie spoločnosti upravené v ustanovení § 152a a § 152b Obchodného zákonníka. Za dobrovoľné zrušenie je treba považovať aj rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti alebo spoločníkov spoločnosti o zrušení spoločnosti s likvidáciou. Teda k dobrovoľnému zrušeniu spoločnosti dochádza z vôle spoločníkov.

Nútené zrušenie spoločnosti je buď právnym dôsledkom rozhodnutí konkurzného súdu alebo k zrušeniu spoločnosti dochádza rozhodnutím registrového súdu z dôvodov uvedených v odseku 6 paragrafu 68 Obchodného zákonníka, ďalej z dôvodov uvedených v ustanoveniach upravujúcich jednotlivé právne formy spoločnosti, ako aj z dôvodov uvedených v prechodných a záverečných ustanoveniach (§ 113, 119, 120, 151, 152, 152a - 152b, 768c pri spoločnosti s ručením obmedzeným) Obchodného zákonníka.

Dovolací súd je názoru, že rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti J., s. r. o. o zrušení spoločnosti pre nedostatok majetku (bez likvidácie) je takým rozhodnutím valného zhromaždenia spoločnosti, ktoré nemá právnu relevanciu vo vzťahu k výmazu spoločnosti z obchodného registra bez právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým dôjde na základe dokazovania súdu k zisteniu nemajetnosti spoločnosti alebo k procesu postupnej likvidácie majetku spoločnosti v konkurznom konaní, keďže takéto rozhodnutie neprináleží valnému zhromaždeniu tejto spoločnosti, prekračuje rámec zákonného oprávnenia valného zhromaždenia pre dobrovoľné zrušenie spoločnosti, lebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie je nútené zrušenie spoločnosti, o ktorom prináleží rozhodnúť buď konkurznému alebo registrovému súdu, pretože nejde o zlúčenie, splynutie, alebo rozdelenie spoločnosti.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom ako súdu prvého stupňa, tak aj s názorom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 68 Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 530/2002 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v spojení s vyhláškou č. 25/2004 Z. z. je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, z čoho jednoznačne vyplynulo, že konanie o výmaze spoločnosti z obchodného registra v zmysle podaného návrhu na výmaz spoločnosti môže prebehnúť bez likvidácie len v prípade zrušenia spoločnosti s likvidáciou alebo zrušenia spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom. Za situácie, že k zrušeniu spoločnosti dôjde bez likvidácie a bez právneho nástupcu, je nevyhnutnou podmienkou na konanie o výmaze spoločnosti doloženie predchádzajúceho právoplatného rozhodnutia súdu o nemajetnosti spoločnosti, ktoré súd vydal na základe vykonaného súdneho dokazovania postupom podľa § 68 ods. 6, 7, 8 a 9 Obchodného

zákonníka (rozhodnutie súdu o zrušení obchodnej spoločnosti). Dovolací súd sa taktiež stotožnil s názorom ako súdu prvého stupňa, tak aj názorom odvolacieho súdu, že ustanovenie § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka systematicky nadväzuje na § 68 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka a len v súdnych konaniach o zrušení obchodnej spoločnosti je možná výnimka zrušenia spoločnosti bez likvidácie z dôvodu jej nemajetnosti a bez právneho nástupcu. Teda súd a nie spoločníci, resp. valné zhromaždenie spoločnosti, rozhoduje o zrušení spoločnosti bez likvidácie pre nemajetnosť, keď na základe vykonaného dokazovania súd dospeje k záveru, že zapísaná spoločnosť v obchodnom registri nevlastní žiaden majetok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 530/2003 Z. z. (§ 8a ods. 1 písm. c/) a vyhlášky č. 25/2004 Z. z. dospel k názoru totožnému s názorom prvostupňového i odvolacieho súdu, že spoločnosť sa môže dobrovoľne rozhodnúť na jej zrušení, len ak sa zrušuje s právnym nástupcom alebo s likvidáciou (§ 68 ods. 2 Obchodného zákonníka).

Tomuto názoru prisvedčuje aj ust. § 68 ods. 3 písm. c) Obchodného zákonníka, ktoré stanovuje, že spoločnosť sa zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí súdu o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť. V § 68 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka je stanovené, že spoločnosť sa zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté, ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou, alebo zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom.

Dovolateľ v dovolaní namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je rozpore s princípom právnej istoty ako jedného zo základných atribútov právneho štátu a že postupom odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže registrové konanie je, i keď osobitným, ale súdnym konaním a nemožno navrhovateľovi uprieť jeho právo na súdnu ochranu.

Teda navrhovateľ v dovolaní namietol, že v konaní na súde prvého i odvolacieho stupňa došlo k vade podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. - dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci je daná podľa ust. § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p., dovolací súd však z úradnej povinnosti musí skúmať, či v konaní na odvolacom súde nedošlo aj k vadám taxatívne vymedzených v ust. § 237 O. s. p., keďže zistenie takýchto väd by malo za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia.

Dovolací súd po preskúmaní konania na súde prvého stupňa, ako aj na odvolacom súde, ako aj rozhodnutí týchto súdov dospel k názoru, že tieto rozhodnutia netrpia vadami uvedenými v ust. § 237 písm. a), b), c), d), e) a g) O. s. p. Dovolateľ ani v dovolaní nenamieta existenciu týchto väd, má však za to, že v konaní došlo k vade podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p., t. j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Dovolateľ v dovolaní nekonkretizoval, akým postupom súdu mu bola zmarená realizácia jeho procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ podal návrh na výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra na registrovom súde, t. j. Okresnom súde Žilina. Registrové súdy vo veciach obchodného registra postupujú podľa zákona č. 530/2003 Z. z. v znení zmien a doplnkov o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Okresný súd Žilina ako registrový súd postupoval v súlade s § 6 a § 8 zák. č. 530/2003 Z. z., pričom pri rozhodovaní o námietkach navrhovateľa postupoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, a to v súlade s ust. § 200b, pričom odmietnutie vykonania zápisu splnenia podmienok podľa zák. č. 530/2003 Z. z. (§ 200b ods. 2 O. s. p.). Podľa ust. § 200b ods. 6 O. s. p. po preskúmaní námietok sudca môže námietky zamietnuť, pričom rozhoduje uznesením, proti ktorému je odvolanie prípustné.

V konaní súdu prvého stupňa - registrového súdu - nedošlo k vade podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Navrhovateľ - dovolateľ podal odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa o zamietnutí námietok proti odmietnutiu vykonania zápisu, ktoré odvolací súd prejednal podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p.

Podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa ust. § 214 ods. 1 na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak; a) je potrebné zopakovať dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.).

Vec prejednávaná v odvolacom konaní nespadá pod ust. § 214 ods. 1 O. s. p., preto odvolací súd postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, keď vo veci v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. nenariadil pojednávanie.

Dovolací súd preto konštatoval, že v predmetnej veci nedošlo zo strany k vade, ktorá by mala za následok zmätočnosť konania ani podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ust. § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie navrhovateľa zamietol, keďže v predmetnej veci nezistil dôvody dovolania a nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2012

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová